

Lontoossa
12 p.helmik.1925.

Pankinjohtaja Ernst Grasten,
Suomen Pankki,
Helsinki.

Tanaan keskustelin puolisen tuntia Mr. Mc Kennan kanssa. Kasittaa hyvin sen keskeisen aseman, mika hanella Englannin pankkimailmassa on, kun nakee tuon hauskan, intelligentin erittain vilkkeen ja ystavallisen vanhan herran ja kuulee, milla varmuudella ja selvyydella han esittaa mielipiteitansa. Han on viisas ja kokenut, nopea kasittamaan ja ilmeisesti erinomainen puhuja. Esitys hoystetty englantilaisille tyypilliseen tapaan sukkeluuksilla ja hauskoilla kaanteilla. Tahan asti tapaamistani englantilaisista pankin johtajista on han ollut ainoa, joka jokaiseen kasittelyyn alaiseen problemin nahden on heti voinut antaa selvan ja varman vastauksen. Han vaitti taylorin varmuudella, etta kultakantaan palaaminen Englannissa tulee tapahtumaan ensi huhtikuussa. Taman han motiveerasi lahinna sille, etta se on punnan paras sesonki ja dollarin huonoin sesonki ja kertoi jo kahdeksan kuukautta sitten ersilla paivallisilla johtaville amerikkalaisille pankkimiehille vaittaneensa samaa, mutta olivat namat silloin nauraneet hanelle. Joku paiva sitten oli han tavannut erään naista amerikkalaisista, joka talloin oli komplimenteerannut hanta oikeasta ennustamisesta. Vaitti, etta Amerika ei voi

korottaa diskonttoaan yksinkertaisesti jo siitä syystä, ettei Federal Reserve Boardilla ole siihen moraalista selkarankaa, koska yleinen opinio tulisi käsittämään sellaisen toimenpiteen juuri alkuun paaseen taloudellisen nousukauden ja yleisen hyvin voinnin kasvamisen tahalliseksi ehkäisemiseksi. Mc Kenna vaitti nimittäin että amerikkalaisilla finanssimiehilla Federal Reserve Boardia myöten, puhumattakaan yleisestä mielipiteestä, ei ole vähintään selvyyttä siitä, että se, mitä amerikkalaiset kutsuvat boom'iksi ja jota he luulevat kaikille hyödylliseksi ja jonka vastustaminen siis on kaikille vahingollista, todellisuudessa ei ole mitään muuta kuin kultainflationia. Hallitus ja republikaaninen puolue, jotka voittivat vaaleissa, pääasiallisesti sillä perusteella, että juuri tämän kultainflationin kautta saivat vehnan hinnat nousemaan, eivät myöskään rohkene sallia toimenpiteitä, jotka ohjaisivat kehitystä vastakkaiseen suuntaan. Mc Kenna luuli näin ollen, että hintojen nousu Amerikassa tulee vielä jonkun aikaa jatkumaan ja kun hinnat Englannissa pysyvät paikoillaan, ei tule kestamaan kauan, ennenkuin molemmat hintatasot yhtyvät ja punnan kultapariteetti siis on täysin luonnollinen asia. Vaitti, että spekulatsioni punnan arvon nousussa Amerikasta käsin ei ole ollut kovin suuri, arvellen, että amerikkalaisten pankkien ja pankkiirien ylimääräiset sijoitukset Lontoossa nousevat noin 30 - 40 punnan paikkeille. Tästä on seurannut, että vaikka kauppatausa on viime kuukausina ollut suuresti passiivinen, suurempaa rahanpuutetta Lontoossa ei ole esiintynyt, eikä koron korottaminen ole käynyt tarpeelliseksi ja punta on jatkuvasti voinut nousta. Näytti olevan sillä jokseenkin formaaliselta tuntuvalta kannella, että kauppatausa ja se yksin osoittaisi

kuinka paljo vierasta paaomaa johonkin maahan tulee, edellyttamalla, etta rahan maara s.o. setelista ja check money pysyvat muuttomattomina. Huomautin hanelle, etta kauppatasauksen vajaus voi olla ainakin kaksi kertaa pienempi kuin maahan tulleen ulkomaalaisen paaoman maara, koska kauppa ja tavarain maksaminen saattaa vaikuttaa tahan kysymykseen kanteen suuntaan, nimittain siten, etta ulkomaalaiset eksportoorit eivat veda toimittamiensa tavaroiden hintaa pois Englannista ja siten, etta englantilaiset importoorit jattavat maksamatta ostamansa tavaran aikaisemmin tavallisella kassabaasiksella ja antavat siita pitempiaaikaisia vekseleita. Han myynsi, etta todellakin muutos maksutavassa saattaa vaikuttaa, etta paaoman liikkeet maahan ja maasta eivat taysin vastaa tavaran liikkeitä, vaan etta erotus saattaa tulla suuremmaksi tai pienemmaksi kuin mita kauppatasauksen numerot osoittaisivat. Seliiti myoskin, etta kunhan nyt kiinnittaa huomiotaan tahan kysymykseen han todella huomaa, etta varsinkin pumpulikaupassa maksutavat viime aikoina jonkun verran ovat muuttuneet juuri siihen suuntaan, etta tavallista pitempia vekseleita tassa kaupassa on joutunut amerikkalaisten kasiin. Lupasi erityisesti syventya tahan kysymykseen. Katsoi muuten, etta saksalainen ja ranskalainen samoin kuin yleensa eurooppalainen spekulatsioni punnan arvon nousussa on ollut suhteellisen pieni. Meidan asioistamme keskusteltaessa ja selittaessani hanelle meidan aikaisempia toimenpiteitamme ja vastaisia suunnitelmiamme lausui han, etta meidan politiikkamme ja kantamme ovat "very wise" ja lisasi, etta han ei teta sano lausuaksensa komplimentin vaan todella koska han ei huomaa meidan politiikassamme ja kannassamme ainoatakaan heikkoa kohtaa vaan pain vastoin ehdottomasti on velvollinen myontamaan, etta meilla on ollut oikea kasitys taloudellisten tekijoiden luonteesta ja vaikutuksista ja etta me heittäytymatta mihinkaan teoreettisiin spekulatsioneihin olemme

ilman senttimentaliteettia pysyneet tosiasiaihin pohjalla, mikä tietysti meille on ollut sita helpompi, koska me pienessä maassa olemme voineet seurata taloudellisia ilmiöitä ja tapahtumia tasmallisemmin ja tarkemmin kuin mitä suuressa maassa on mahdollista. Painosti erikoisesti, että meidän ei pitä lisätä kultaverastojamme ja että gold exchange standard on yhtä hyvä mutta paljon halvempi kuin puhdas kultakanta. Vielä lahtiessa hän leikkillisesti varotti, ettei minun pitä antaa amerikkalaisten luksusta ostamaan kultaa, jota amerikkalaiset nykyään hyvin mielellään moisivat, kun joku vaan on niin tyhmiä, että ostaa. Mitään diskontton korotusta ei hän odottanut Englannissa, koska se hänen aikaisemmin esittämistään syistä oli tarpeeton, - "America comes down to us", eikä myöskään ollut varma, että diskontton korotus auttaisi, jos siihen ryhdyttäisiin. Sanoi kumminkin, että usein sattuu, että johtavilla paikoilla on "mad men", joiden toimia on ennakolta vaikea laskea, mutta koska Mr. Norman on "very nice and clever man", luuli, ettei mitään yllätyksiä kirkoon nähden ollut pelattavissa.

Toisten enemmän.